

Platforma EKZZ na rzecz Przyszłości Europy

My, europejskie związki zawodowe, chcemy Unii Europejskiej i jednolitego rynku opartego o współpracę, solidarność i sprawiedliwość społeczną – Unii Europejskiej zdolnej do konkurowania ze światem zrównoważonym modelem gospodarczym i społecznym.

Razem jesteśmy silniejsi - gospodarczo, społecznie i demokratycznie. Unia Europejska nie można osiągnąć wyższego standardu życia dla wszystkich bez dalszej integracji.

Wszyscy zasługują na nową Unię Europejską dla ludzi.

Reakcja UE na swój kryzys

Kryzys gospodarczy, wysokie bezrobocie, wykluczenie społeczne i niezadowolenie - wraz z kryzysem uchodźczym, Brexitem i terroryzmem: wszystko to tworzy kryzys zaufania w UE wśród pracowników i obywateli, ale także rosnące nastroje populizmu, nacjonalizmu i ksenofobii.

Ponownie pojawiają się fizyczne i kulturowe granice, konflikty i rozbieżności między państwami członkowskimi blokują postęp wspólnych projektów. Europa jest obwiniana za wszystkie problemy, które obecnie dotyczą ludzi, chociaż większość odpowiedzialności spoczywa w decyzjach podejmowanych przez rządy i instytucje krajowe.

Po niepowodzeniu związanym z Konstytucją UE dziesięć lat temu osłabiony został proces decyzyjny w UE, a mechanizmy międzyrządowe wprowadzone po kryzysie ekonomicznym często zastępowały metodę wspólnotową zapisaną w Traktatach UE, pozbawiając tym samym obywateli demokratycznej kontroli nad decyzjami europejskimi.

Jest oczywiste, że dopóki gospodarka nie zostanie uzdrowiona, dopóty polityki oszczędnościowe nie powiodą się, a dopóki nie zmierzmy się z bezrobociem, ubóstwem i rozwarstwieniem społecznym, dopóty strach, niepewność i gniew wśród pracowników nie zostaną zastąpione nadzieją na lepszą przyszłość.

Unia Europejska jest obecnie na rozdrożu: albo zostanie przekształcona i zreformowana w bardziej sprawiedliwą i bardziej socjalną Europę, albo będzie zagrożona upadkiem.

Z drugiej strony sondaże pokazują, że Brexit zwiększył poparcie dla UE wśród obywateli kilku państw członkowskich. Istnieją szanse i wyzwania przed nami, a my musimy pracować razem, aby stworzyć pozytywną alternatywę.

Główne osiągnięcia w procesie integracji europejskiej (takie jak pokój i demokracja - jednolity rynek i współpraca gospodarcza - wysoki poziom edukacji, innowacje, rozwój technologiczny - ochrona praw człowieka i dobre funkcjonowanie modelu społecznego - swoboda przemieszczania się) spowodowały, że Europa to bardzo dobre miejsce do życia: to dziedzictwo nie może zostać podważone.

Zmiana jest pilnie potrzebna, a europejski ruch związkowy przyczynia się do tego, wraz z innymi, którym zależy na przyszłości Europy.

Wznowienie UE: związkowa platforma na rzecz Przyszłości Europy

Przekształcenie Europy, wznowienie projektu UE. Wymagają one różnych polityk, różnych zasad i większego uczestnictwa obywateli, ludzi pracy i reprezentujących ich organizacji.

To wymaga więcej konwergencji w górę w zakresie warunków życia i pracy pomiędzy i w ramach poszczególnych krajów, mniej nierówności i większej spójności ekonomiczno-społecznej. Muszą zostać zaprojektowane lepsze warunki życia dla ludzi, a aby je osiągnąć - skuteczniejsza polityka.

UE może ponownie być wysoko oceniana przez pracowników i obywateli, jeżeli będzie umiała zidentyfikować i dostarczyć konkretnych rozwiązań dla ich problemów, jeżeli będzie wpływać na pracę dobrej jakości - równość szans społecznych/ekonomicznych – zabezpieczenie społeczne - bezpieczeństwo osobiste i dobre samopoczucie.

Proponujemy nowy Pakt dla Przyszłości Europy, oparty o dobrobyt, sprawiedliwość społeczną i demokrację.

Zrównoważony wzrost gospodarczy na rzecz tworzenia dobrej jakości miejsc pracy i lepszych warunków pracy

Unia Europejska zareagowała na światowy kryzys gospodarczy jedynie poprzez skoncentrowanie się na ograniczeniach budżetów publicznych i eksporcie - strukturalne reformy na rzecz elastyczności rynku pracy, cięcia w wydatkach publicznych, usługach i zabezpieczeniu społecznym, obniżki płac i demontaż układów zbiorowych były głównymi narzędziami dostosowania.

To nie tylko nie rozwiązało żadnego z problemów, z jakimi mierzy się nasza gospodarka, ale w zamian wygenerowało coś gorszego, stagnację i deflację, niedopuszczalne poziomy bezrobocia i niepewności, ubóstwa i wykluczenia społecznego.

Najwyższy czas na zrównoważony rozwój - co dla nas oznacza wysokiej jakości miejsca pracy, godziwe warunki pracy, równość na rynku pracy i w społeczeństwie, integrację społeczną dla wszystkich. Aby to wszystko osiągnąć, potrzebne są pewne pilne środki zaradcze.

Nadzwyczajny plan inwestycji i tworzenia miejsc pracy dobrej jakości. Powinny zostać przywrócone inwestycje publiczne, jako jedyny skuteczny sposób, aby uruchomić także inwestycje prywatne. „Plan Junckera”, zwłaszcza teraz, kiedy została ogłoszona jego druga faza, musi być przekierowany do krajów i sektorów najbardziej potrzebujących, a ilość dostępnych zasobów publicznych musi zostać znacznie zwiększona.

Aby umożliwić inwestycje państwom członkowskim, **musi zostać zreformowany Pakt Stabilności i Wzrostu**, poprzez wprowadzenie stabilnej i przejrzystej „złotej zasady” dla elastyczności, wyłączająca jednocześnie spoza ograniczeń deficytowych i zadłużeniowych inwestycji na rzecz infrastruktury materialnej i niematerialnej, zielonej gospodarki, innowacji i badań naukowych, edukacji i szkoleń, infrastruktury socjalnej oraz usług publicznych.

Poza tym, **sama Unia Europejska musi mieć możliwość mobilizowania inwestycji publicznych** na projekty ponadnarodowe, za pośrednictwem Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI), poprzez emisję obligacji inwestycyjnych oraz poprzez ustanowienie niezależnego budżetu UE i Skarbu.

Potrzebna jest **koordynacja na rzecz sprawiedliwego opodatkowania**, a także walkę z uchylaniem się od opodatkowania oraz zapewnienie sprawiedliwego/progresywnego opodatkowania dla osób i przedsiębiorstw, połączonego ze wsparciem dla budżetu UE.

W ramach procesu finalizowania jej ostatecznego kształtu dla **Unii Gospodarczej i Walutowej (UGW)**, w tym łączenia Skarbu Strefy Euro z finansowaniem inwestycji publicznych, **musi być przewidziana specyficzna wzmocniona koordynacja**. Ponadto, **mandat Europejskiego Banku Centralnego (EBC) musi zostać zmieniony** i rozszerzony poprzez włączenie pełnego zatrudnienia jako jednego ze swoich celów. Jednolitej walucie musi towarzyszyć racjonalna polityka gospodarcza i ta dotycząca zatrudnienia oraz powinno być wzięte pod uwagę **stworzenie Ministrów Pracy Eurogrupy** obok dotychczasowych Ministrów Finansów Eurogrupy.

Na wyzwania związane ze zmianami klimatu, zrównoważonym zaopatrzeniem w energię, cyfryzacją i robotyzacją, procesami restrukturyzacyjnymi wywołanymi przez globalizację, odpowiedź musi być formułowana za pośrednictwem **strategii „sprawiedliwej transformacji”**, która gwarantuje, że utratę miejsc pracy rekompensuje tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy, aby po pierwsze były chronione interesy pracowników i obywateli oraz aby mogli oni korzystać z tej nowej rewolucji gospodarczej.

Międzynarodowe umowy handlowe muszą być zgodne z tą samą logiką, muszą być postępowe i sprawiedliwe, a ich wymiary społeczne, ekologiczne i publiczne muszą być zachowane, a nawet wzmocnione. Muszą zachować prawo i przestrzeń dla wszystkich szczebli administracji państwowej do stanowienia prawa oraz funkcjonowania usług publicznych w interesie publicznym, a także partnerów społecznych do rozwijania dialogu społecznego i stosunków pracy z ramach własnej niezależnej roli. Dodatkowo, Europa potrzebuje **solidnej polityki przemysłowej**, wspierającej dojrzałe sektory i promującej te innowacyjne, jednak w ramach zasady sprawiedliwej transformacji.

W celu osiągnięcia sprawiedliwego uzdrowienia **musi zostać wzmocniony europejski popyt wewnętrzny**. W ostatnich latach, we wszystkich krajach UE, płace pozostawały w tyle za wydajnością, podczas gdy koszty utrzymania wzrosły. Nadszedł więc czas na **powszechny wzrost wynagrodzeń dla europejskich pracowników**. Musi to być osiągnięte poprzez wzmocnienie układów zbiorowych, tam gdzie one sprawnie działają, przywrócenie ich tam

gdzie zostały rozmontowane oraz poprzez stworzenie ich tam, gdzie ich nie ma: budowanie potencjału partnerów społecznych i krajowych ram prawnych, gdzie jest to potrzebne, są narzędziami do osiągnięcia tego celu. Dotyczy to także wyższych płac minimalnych i minimum egzystencji, tam gdzie jest to potrzebne. Musi zostać rozważony **wymiar konwergencji płac** między krajami i sektorami, jako podstawowe narzędzie na rzecz zmniejszania nierówności, dumpingu płacowego i nierównowagi makroekonomicznej.

Ożywienie europejskiego modelu społecznego: silniejsze prawa pracownicze i zabezpieczenie społeczne

Bezprecedensowy kryzys europejskiej spójności społecznej dzieje się na naszych oczach, przy rosnącym bezrobociu młodzieży i bezrobociu długotrwałym – niepewności, segmentacji, trudnościach w wejściu na rynek pracy – rosnących nierównościach, wykluczeniu społecznym i dyskryminacji. Europejski Model Społeczny, który był punktem odniesienia dla reszty świata, został osłabiony, zagrożony, a niektórych krajach nawet rozmontowany.

Europa potrzebuje ożywienia i wzmocnienia swojego Modelu Społecznego, przede wszystkim poprzez zmianę narracji głównego nurtu, która uważa go za przeszkodę dla konkurencyjności i wzrostu gospodarczego. Trzeba podkreślać, że kraje które lepiej radzą sobie w sferze gospodarki, to te z wysokimi płacami, silnym dialogiem społecznym i negocjacjami zbiorowymi, solidnymi systemami zabezpieczenia społecznego.

Wymiar społeczny Unii Europejskiej musi być traktowany na równi z zarządzaniem gospodarczym. Nadszedł czas, aby utworzyć proces Europejskiego Semestru Społecznego i upewnić się, że Europejski Filar Praw Socjalnych nie jest tylko i wyłącznie półśrodkiem służącym do naprawy skutków polityki zaciskania pasa, lecz częścią ogólnej strategii projektowania przyszłości Europy. „Społeczna gospodarka rynkowa”, jak opisał ją Jacques Delors, musi ponownie stać się podstawą Unii Europejskiej.

UE musi upewnić się, że **Europejski Filar Praw Socjalnych** nie jest tylko na papierze lub pozostaje pustą obietnicą. Pracownicy i obywatele potrzebują konkretnych propozycji; środków, które mogą coś zmienić w ich codziennym życiu i które mogą poprawić ich warunki życia i pracy.

Dla wszystkich obywateli powinien być zagwarantowany **odpowiedni poziom zabezpieczenia społecznego i praw** w zakresie zatrudnienia, bezrobocia lub emerytury. **Standardy UE** powinny być ustanowione we wszystkich krajach, a osiągnięte **dzięki konwergencji w górę**, przy pełnym poszanowaniu istniejących, lepszych warunków.

Aby pomóc państwom członkowskim w tym procesie, powinny zostać ustanowione **skuteczne i postępowe punkty odniesienia, rekomendacje, ustawodawstwo i fundusze.** **Konkretne narzędzia mogą być ustanowione na poziomie UE**, tak by wspierać i integrować wadliwie lub niewystarczające mechanizmy zabezpieczenia społecznego oraz finansowanie na poziomie krajowym, a także, w określonych sytuacjach, te dotyczące zatrudnienia lub

krzysów i wstrząsów społecznych. Na przykład, można rozważyć uzupełniające mechanizmy wsparcia osób bezrobotnych i/lub systemów dochodów minimalnych (podobnych do Gwarancji dla Młodzieży/Inicjatywy Zatrudnienia Młodych) dla krajów najbardziej potrzebujących, przy jednoczesnym zachowaniu autonomii partnerów społecznych oraz istniejących systemów krajowych.

Priorytetem do interwencji na poziomie UE powinny być pewne konkretne obszary, takie jak młodzież i długotrwale bezrobotni, bieda, biedni-pracujący i wykluczeni społecznie, praca nierejestrowana, umiejętności i uczenie się przez całe życie, sprawiedliwa transformacja, świadczenia rodzinne, systemy emerytalne, dyskryminacja grup wykluczonych, choroba oraz niepełnosprawność. Wszystkie te obszary zasługują na konwergencję w górę w kierunku lepszych standardów oraz odpowiednich i skutecznych narzędzi, aby to osiągnąć. A zasada „równego traktowania” musi być potwierdzona i realizowane we wszystkich politykach, inicjatywach i ustawodawstwie UE.

Szczególnej uwagi wymagają **niepewność i segmentacja na rynku pracy**, ponieważ nowe formy zatrudnienia kształtują przyszłość pracy. Oprócz **walki ze starymi i nowymi formami wyzysku**, jak wobec pracy nierejestrowanej i fikcyjnym samozatrudnieniem, **pracownicy zatrudnieni w formach atypowych i osoby faktycznie pracujące na własny rachunek** zasługują na szczególne środki i ramy, w celu zagwarantowania im podstawowych praw, takich jak prawo do negocjacji ich wynagrodzenia, aby mogli korzystać z zabezpieczenia społecznego, zdrowotnego i emerytalnego, aby mieli dostęp do szkoleń i do wstępowania do związków zawodowych.

Prawo swobodnego przemieszczania się musi być egzekwowane poprzez walkę z dumpingiem socjalnym i zaangażowaniem na rzecz dobrowolnej i uczciwej mobilności, pełnego równego traktowania, integracji i włączenia pracowników miejscowych, mobilnych i migrujących. Musi zostać wzmocniona przekładalność i koordynacja zabezpieczenia społecznego w wymiarze transgranicznym. Musi być ustanowiona **silniejsza i bardziej humanitarna polityka azylowa**, w oparciu o zasadę solidarności, odpowiedzialności i współpracy.

Muszą zostać ustanowione ramy UE dla **ochrony i przywrócenia praw związkowych**, które - jako konsekwencja polityki zaciskania pasa - były w ciągu ostatnich kilku lat atakowane a nawet znoszone.

Więcej wartości demokratycznych: pracownicy i obywatele w sercu Europy

Instytucje UE powinny być bardziej demokratyczne, transparentne, rzetelne i skuteczne - pracownicy i mieszkańcy chcą czuć, że ich głos jest słyszany przez decydentów i że zarządzanie UE (ale także krajowe procesy decyzyjne) może być zrozumiałe dla nich samych i podlegające ich wpływom.

Pracownicy i obywatele UE mają być traktowani równo i sprawiedliwie. Mają być przywrócone kanały informacji, konsultacji i dialogu między pracownikami i obywatelami UE a instytucjami UE, politykami i interesariuszami, w tym partnerami społecznymi i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego.

Wybory europejskie muszą być okazją dla prawdziwej demokratycznej partycypacji, dając obywatelom możliwość wpływania na politykę europejską, jej zarządzanie oraz skład Komisji Europejskiej. Komisja Europejska musi mieć solidną władzę wykonawczą, przy jednoczesnym wzmocnieniu jej demokratycznej kontroli oraz przyznaniu inicjatywy ustawodawczej Parlamentowi Europejskiemu.

Wzmocniony musi być dialog społeczny zarówno pomiędzy partnerami społecznymi jak i na poziomie instytucjonalnym, a także sama partycypacja pracownicza. Dialog społeczny musi być pełni wdrożony w państwach członkowskich oraz na poziomie branż, także – gdy jest taka potrzeba – poprzez odpowiednie ramy prawne i rozwiązania ustawowe, zorientowane na wspieranie budowania potencjału partnerów społecznych oraz organizacji społeczeństwa obywatelskiego.

Negocjacje w sprawie Brexit i włączenie Pakietu Fiskalnego do Traktatu będzie wymagać **pewnych zmian traktatowych.** Jest to okazja do wprowadzenia **Protokołu Postępu Społecznego,** nadając prawom społecznym takie samo znaczenie jakie mają obecnie swobody gospodarcze, a także do utworzenia **Europejskiego Sądu Pracy.**

Związki zawodowe muszą być zaangażowane w negocjacje następujące po brytyjskim referendum i opowiadają się za utrzymaniem brytyjskiego dostępu do jednolitego rynku. Musi to jednak iść w parze z pełnym poszanowaniem dla czterech swobód, zwłaszcza swobody przepływu pracowników i poszanowania przez Wielką Brytanię społecznego dorobku wspólnotowego (*acquis communautaire*). Pracownicy nie będą płacić za Brexit!